| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Košice okolie |
| Spisová značka: | 15C/28/2008 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 7508200936 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 18. 01. 2012 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Iveta Puškášová |
| ECLI: | ECLI:SK:OSKE3:2012:7508200936.11 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice-okolie samosudkyňou JUDr. Ivetou Puškášovou v právnej veci navrhovateliek T. Y., narodenej XX.X.XXXX, trvale bytom U. T. H., S. Y. Č.. XX, toho času V. XX, Y. zastúpená poručníčkou Z. Y., bytom Y., V. XX a I. Y., narodenej XX.X.XXXX, trvale bytom U. T. H., S. Y. Č.. XX, toho času V. XX, Y., právne zastúpených JUDr. Ondrejom Lučivianským, advokátom, AK, Košice, Floriánska 19 proti odporkyni V.. B. H., narodenej XX.X.XXXX, bytom Y., Q. XX, právne zastúpenej JUDr. Ivanom Jurčišinom, advokátom, AK so sídlom Prešov, na ulici Slovenskej 69, v konaní o ochranu osobnosti

**r o z h o d o l :**

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke v 1. a 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške po 15.000 eur každej z navrhovateliek, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh zamieta.

Odporkyňa je povinná nahradiť trovy právneho zastúpenia advokátovi JUDr. Ondrejovi Lučivianskému vo výške X.XXX,XX eur a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

**o d ô v o d n e n i e :**

Navrhovateľky podaným návrhom žiadali súd, aby im priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 66.380 eur pre obe. Svoj návrh odôvodnili tým, že dňa 16.2.2006 odporkyňa viedla osobné motorové vozidlo značky B. Z. a pri predchádzaní kolóny motorových vozidiel v čase, keď sa v protismere pohybovalo osobné motorové vozidlo značky D., dostala na vozovke šmyk, následkom čoho prešla do protismeru a čelne sa zrazila s motorovým vozidlom značky D. XXXX, v ktorom sa nachádzali rodičia navrhovateliek v 1. a 2. rade, ktorí utrpeli pri dopravnej nehode rozsiahle zranenia nezlučiteľné so životom a bezprostredne po nej zahynuli. Zavinenie odporkyne bolo ustálené v trestnom konaní a právoplatným trestným rozkazom vydaným Okresným súdom Y.-B. zo dňa 2.10.2006 bola odporkyňa uznaná ako vodička vinou zo spáchania prečinu usmrtenia. Po smrti oboch rodičov bol navrhovateľkám v 1. a 2. rade ako maloletým v tom čase, ustanovený rozsudkom OS Y.-B. G.. F.. XPXX/XXX-XX zo dňa 26.4.2006 poručník S. R., ktorý bol oprávnený obe maloleté deti vychovávať, zastupovať a spravovať ich veci namiesto rodičov. Odporkyňa sa k podanému návrhu v tom čase nevyjadrila. V predmetnej veci súd rozhodol rozsudkom dňa 6.5.2009 tak, že odporkyňu zaviazal na zaplatenie náhrady nemajetkovej umy vo výške po XX.XXX J.r pre obe navrhovateľka a v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie a uznesením Krajského súdu zo dňa 27.4.2010 bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a vec vrátil Okresnému súdu z dôvodu procesného pochybenia, nakoľko neboli oboznámené listinné dôkazy z pripojeného trestného spisu. V priebehu konania došlo k zmene, nakoľko rozsudkom sp. zn. XPXXX/XXXX-XX F. S. XX.X.XXXX bol zmenený pôvodný rozsudok

tak, že maloletej T. Y. bola ustanovená za poručníka Z. Y. a zároveň z tejto funkcie bol uvoľnený pôvodný poručník S. R..

Navrhovateľka v 1. rade uviedla, že život po dopravnej nehode sa úplne zmenil nie len jej, ale aj jej sestre, pretože ako dieťa stratila svojich rodičov a čím ďalej tým viac dospievala potrebovala matku, ktorá by jej vysvetľovala celú situáciu, potrebovala oporu, ťažko sa jej žilo a ťažko sa jej žije aj doteraz, nakoľko sa o obe deti stará babka, rodičia jej stále chýbajú, ktorí by tu boli pre nich. Najprv bývali so starým otcom, neskôr sa sestra presťahovala k starej matke. Navrhovateľka navštevovala K. D. I., od septembra prestúpila do Y.. V súčasnej dobe sa cíti uvoľnenejšie, škola jej ide lepšie, psychicky je na tom lepšie ako pred tým, jej sestra býva taktiež s nimi spoločne so starou matkou. Odišli bývať do Košíc aj z toho dôvodu, že rodinný dom, v ktorom doposiaľ žili je potrebné rekonštruovať. Navrhovateľka navštevuje veľa krúžkov, pripravuje sa na svoje vysnívane povolanie, sú to krúžky ako chémia, tanečná, matematika, biológia. Ďalej uviedla, že bola aj psychicky zničená, nakoľko stres a trauma, ktorú prežila bola pre ňu neznesiteľná.

Poručníčka maloletej vo svojej výpovedi uviedla, že obe deti sú jej vnučkami, sú to deti po jej synovi, ktorý zomrel, je to pre nich veľmi ťažké nakoľko žije len z dôchodku vo výške XXX eur, z toho platí nájomné XXX J. Z. XX J. V.. Deti prišli bývať k nej aj z toho dôvodu, nakoľko potrebovali bližší vzťah k žene, matka im veľmi chýbala a chýba a so starým otcom sa nemali možnosť porozprávať o niektorých veciach. Cela situácia je aj finančne veľmi zložitá, časovo je náročná, dievčatá spočiatku chodili do školy v I., v súčasnosti od kedy bývajú v Y., navštevujú školu tu. Obe deti by chceli študovať na vysokej škole, stravujú sa doma, peniaze potrebujú dať aj do rodinného domu, pretože určite tam raz pôjdu bývať. Stará matka musí uhrádzať 50 eur ako poplatok za to, aby dom mohol byť vôbec prevádzky schopný a uviedla, že je taktiež potrebné urobiť rekonštrukciu. Dievčatá dostávajú rodinné prídavky vo výške XX J.ur a každá z nich dostáva sirotské vo výške XXX eur. Mladšia vnučka aj v súčasnosti navštevuje psychiatra aj psychológa, jednoznačne tieto psychické traumy u nej stále pretrvávajú a aj v škole.

Odporkyňa trvala na svojich doposiaľ učinených výpovediach, tieto doplňované neboli.

Podľa ust. § 11 OZ; fyzická osoba má právo na ochranu osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cit a ľudskej dôstojnosti ako aj svedomia a svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ust. § 13 ods. 1 - 3 OZ; fyzická osoba ma právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo najmä od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa ust. § 15 OZ po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželom a deťom, ak ich niet.

S predložených úmrtných listín súd zistil, že matka maloletých detí M. Y. zomrela dňa XX.X.XXXX a otec maloletých detí D. Y. F. XX.X.XXXX.

Rozsudkom sp. zn. XPXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX Okresný súd Y.-B. ustanovil maloletým deťom T. Z. I. poručníka S. R.. Rozsudkom sp. zn. XPXXX/XXXX zo dňa 12.4.2011 bol zmenný pôvodný rozsudok tak, že maloletej T. Y. bola ustanovená za poručníčku Z. Y., súd zároveň uvoľnil z tejto funkcie S. R.. Trestným rozkazom sp. zn. XTXX/XXXX-XXX zo dňa X.XX.XXXX súd zistil, že odporkyňa v zmysle ust. § 149 ods. 1,2 písm. a Trestného zákona spáchala prečin usmrtenia a bola odsúdená na trest odňatia

v trvaní 2 rokov, pričom výkon trestu a odňatia slobody bol podmienečne odložený na skúšobnú dobu 3 rokov a zároveň bol jej daný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo každého druhú v trvaní 5 rokov. Obe deti boli s nárokom odkázané na občianskoprávne konanie.

Z vykonaného dokazovania bolo zistené, že odporkyňa spáchala prečin usmrtenia na základe ktorého došlo k usmrteniu obidvoch rodičov. Obe deti utrpeli i citovú ujmu, ktorá spočíva v nepríjemných pocitoch úzkosti i smútku.

Konaním odporkyne v dôsledku zavinenej dopravnej nehody z jej strany došlo k vážnemu zásahu do osobnostných práv detí, bola narušená celistvosť rodiny ako celku a taktiež zasiahnuté do ich súkromného, spoločenského života a následky sú trvalé a neodstrániteľne. I keď samotná odporkyňa sa ospravedlnila, súd má za to, že vzhľadom na intenzitu zásahu, spočívajúcu v strate rodičov oboch detí, je nepostačujúca.

Touto dopravnou nehodou, následným usmrtením oboch rodičov zo dňa na deň sa zmenil pokojný život maloletých deti a taktiež aj starých rodičov. V súčasnej dobe obe maloleté deti už žijú u svojej starej matky, nakoľko starý otec, ktorému boli pôvodne tieto zverené, má sám zdravotné problémy. Deti sa snažia viesť život, ktorý by zodpovedal životu ich rovesníkov s tým, že teda sú prinútené vykonávať i práce a činnosti, ktoré pre ne pred tým, samozrejme neboli a vykonávali za ne tieto rodičia. S výživou sú obe deti výhradne odkázané len na príjem starej matky, ako poručníčky. V súlade ust. § 13 ods. 3 OZ súd má za to, že v dôsledku tejto tragickej nehody spočívajúcej v usmrtení ich oboch rodičov deti, ktorú spôsobila odporkyňa, ide o nesmierne závažnú ujmu, spočívajúcu v strate rodičov, čím sú deti i do budúcnosti ochudobnené o rodinný život. Navyše mladšia z S. I. i v súčasnom období musí navštevovať psychológa i psychiatra a jej trauma pretrváva u nej aj doposiaľ.

Zo znaleckého posudku trestného spisu /č.l.147 až 153/, resp. z jeho záverov súd zistil, že vodička - odporkyňa nedokázala zvládnuť smer jazdy, dostala šmyk. Čo sa týkalo rýchlosti jazdy táto bola povolená na 90 km/hod., avšak vzhľadom na celkovú situáciu v čase nehody a to sneženie, slabá viditeľnosť, z technického hľadiska by primeraná rýchlosť na základe skúsenosti mala byť 60 až 70 km/hod., avšak táto v značnej miere závisela od technickej zdatnosti a skúsenosti vodiča, zároveň znalec v závere uviedol, že vodič motorového vozidla zrážke zabrániť nemohol, je pravdepodobné, že z hľadiska nízkej nárazovej rýchlosti 46 km/hod. je možné predpokladať, že vodič - odporkyňa sa snažila spomaliť vozidlo brzdením. I napriek tejto skutočnosti však odporkyňa za prečin usmrtenia bola odsúdená.

V danom prípade s prihliadnutím na okolnosti zásahu do nemajetkovej sféry života obe detí súd neskúmal, aká majetková ujma maloletým deťom vznikla týmto zásahom, pre účely priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd považoval za postačujúce zistiť k zásahom akej povahy došlo do osobnostných práv v tom čase maloletých deti - do ich súkromia, do ich života a zdravia a taktiež akým rozsahom dopadlo a s akými následkami bolo do ich života zasiahnuté. Keďže ani primerané zadosťučinenie resp. ospravedlnenie, súd nepovažoval za postačujúce, najmä preto, že v značnej miere sa zmenil život, zdravie a budúcnosť oboch maloletých detí, súd priznal obom navrhovateľkám právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Keďže výšku náhrady Občiansky zákonník ani minimálnu ani maximálnu hranicu nestanovuje súd v súlade s ust. § 13 ods. 1 OZ primerane určil výšku tejto nemajetkovej ujmy vo výške XX.XXX J. pre obe deti a to hlavne s prihliadnutím na život deti do budúcnosti, s ich ďalším zabezpečením, v prípade potreby študovať.

Na základe týchto skutočnosti súd teda návrhu vyhovel len čiastočne a v prevyšujúcej časti sumou X.XXX eur návrh zamietol.

Pri svojom rozhodnutí súd bral najmä do úvahy intenzitu zásahu a zavinenie odporkyne. Vzhľadom na vysokú mieru zavinenia si súd z celkovej sumy, ktorá bola uplatňovaná navrhovateľkami vo výške X.XXX.XXX,- G. ustálil na sumu XX.XXX J. ako primeranú náhradu za zásah, spôsobený odporkyňou.

Súd dáva do pozornosti skutočnosť, že nemajetková ujma nie je ocenením ceny života oboch rodičov maloletých detí, ale slúži len ako primeraná satisfakcia pre pozostalých.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 O.s.p. a priznal úspešným navrhovateľkám plnú náhradu trov konania, nakoľko rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, tieto trovy pozostávajú z trov právneho zastúpenia advokátom v súlade s vyhláškou 655/2004 Zb., pričom hodnota konania určená súdom XX.XXX J. a jeden právny úkon z tejto sumy predstavuje hodnotu 320,34 eur. Základná tarifná odmena bola z dôvodu zastupovania dvoch účastníkov v súlade s ust. § 13 ods. 4 Vyhlášky číslo 655/2004 Zb. v znení do 31.5.2010 znížená o 20 % t. j. na sumu 7.720,- Sk resp. 256,20 eur.

Základná tarifná odmena v súvislosti s ust. § 13 ods. 4 citovanej vyhlášky účinnou od 1.6.2010 znížená o 50 % t. j. na sumu 160,17 eur. Úkony právnych služieb pozostávajú zo týchto úkonov v súlade s ust. § 14 ods. 1 a, b citovaného zákona - príprava a prevzatie zastúpenia dňa 31.1.2008, podanie návrhu 31.1.2008, pojednávanie dňa 4.2.2009, podanie k veci samej zo dňa 2.3.2009, pojednávanie dňa 29.4.2009 - t. j. 5-krát 256,27 eur, vyhlásenie rozsudku dňa 6.5.2009 - 128,16 eur. /znížené na polovicu v súlade s ust. § 14 ods. 5 vyššie citovanej vyhlášky/, podanie na súd 8.6.2009, vyjadrenie k odvolaniu odporkyne 8.7.2009 - t. j. 2-krát 256,27 eur, návrh na pristúpenie vedľajšieho účastníka 8.3.2011 - 160,17 eur + 20% DPH - t. j. 192,21 eur, pojednávanie dňa 9.3.2011 - 160,17 eur + 20% DPH, t. j. 192,21 eur, vyjadrenie k odvolaniu vedľajšieho účastníka 27.4.2011 - 80,10 eur + 20% DPH, t. j. 96,12 eur, účasť na pojednávaní 18.1.2012 - 160,17 eur + 20% DPH t. j. 192,21 eur, spolu s DPH, teda úkony právnych služieb predstavujú sumu 2.594,77 eur /odporca predložil doklad, že je platcom DPH od 1.11.2010/, k týmto úkonom je potrebné pripočítať aj režijný paušál za rok 2008 2-krát 190,- Sk /12,61 eur/, režijný paušál za rok 2009 6-krát 6,95 eur, t. j. 41,70 eur. Režijný paušál za rok 2011 3-krát 7,41 eur, t. j. 22,23 eur + 20% DPH = 26,68 eur, režijný paušál za rok 2012 1-krát 7,63 eur + 20% DPH t. j. 9,16 eur, spolu režijný paušál s DPH, teda predstavuje sumu 90,15 eur.

Trovy právneho zastúpenia predstavujú spolu sumu X.XXX,XX J. A. X =. X.XXX,XX J. / trovy konania navrhovateľky v 1. a 2. rade sú rovnaké, t. j. 2-krát suma 2.684,92 eur/. Na úhradu týchto nákladov súd zaviazal odporkyňu na účet právneho zástupcu.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice okolie písomne v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na výkon súdneho rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci.